

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 419
8. února 2021

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Doporučení Národního konventu

Vztahy mezi EU a Ruskem

Dostupnost vakcín v EU

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

nejen kvůli koordinaci boje s pandemií covid-19 se v posledních dnech dostala oblast veřejného zdraví do popředí pozornosti. Ačkoliv patří mezi oblasti, v nichž má EU pouze tak zvanou podpůrnou pravomoc, Komise již v minulém roce deklarovala, že se na ni zaměří, zejména pak na posílení rámce pro zdravotní bezpečnost a posílení připravenosti na krizi a reakce na ně. Minulý týden, v předvečer Světového dne boje proti rakovině, Komise představila svůj Evropský plán boje proti rakovině, který je jednou z jejích priorit a jedním z hlavních pilířů silné evropské zdravotní unie.

Boj s pandemií covid-19 a především téma dostupnosti vakcín zůstává stále dominantním tématem. Dobrou zprávou z minulého týdne je v tomto smyslu informace o tom, že Evropská léková agentura (EMA) zahájila průběžné hodnocení vakcíny společnosti Novavax CZ a.s., která se částečně vyrábí ve Středočeském kraji. EMA také zahájila průběžné hodnocení protilátkového léku pro léčbu a prevenci covid-19. Lék společnosti Regeneron Pharmaceuticals, Inc. by měl snižovat virovou zátěž, a tak pomáhat předcházet těžkým průběhům onemocnění, které vyžadují hospitalizaci.

Koronavirus je také na programu plenárního zasedání Evropského parlamentu, které se koná tento týden v Bruselu. Poslanci budou s předsedkyní Komise Ursulou von der Leyenovou diskutovat o očkovací strategii EU. Lze očekávat, že k hlavním bodům diskuze budou patřit smlouvy s výrobci vakcín a transparentnost údajů, nová pravidla pro vývoz léčivých přípravků nebo dodávky vakcíny. Ve čtvrtek se pak poslanci budou věnovat podpůrným opatřením pro sektor letectví, konkrétně využívání letištních slotů leteckými společnostmi. V úterý má Evropský parlament na programu facilitu na podporu oživení a odolnosti, která představuje největší část balíčku Next Generation EU a z níž budou moc členské státy čerpat na základě národních plánů obnovy. K dalším tématům plenárního zasedání patří aktuální situace v Myanmaru a vztahy s Ruskem, o nichž budou poslanci diskutovat s vysokým představitelem EU pro zahraniční vztahy Josepem Borrellem.

Rada EU se k pravidelným zasedáním, převážně v online formě, vrátí příští týden, kdy je plánováno setkání Euroskupiny, neformální videokonference Rady pro hospodářské a finanční věci nebo videokonference ministrů pro vzdělávání.

Doporučení Národního konventu

Národní konvent o EU vydává doporučení vzniklá na základě kulatého stolu z 29. ledna, jehož tématem byl Nový pakt o migraci a azylu a budoucnost migrační politiky. Diskuze proběhla online a zúčastnili se jí zástupci státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně s reprezentanty evropských institucí, neziskového sektoru a dalšími účastníky. Odborným garantem kulatého stolu byl Institut pro evropskou politiku Europeum.

Migrační krize v letech 2015 a 2016, kdy některé evropské státy přestaly zvládat masový příchod migrantů, prokázala nutnost změny migračního a azylového systému Evropské unie a také se začaly vznášet otázky ohledně fungování Schengenu. Krize také ukázala, že mezi členskými státy EU existují rozpory v tom, jak ji řešit a jak jejímu opakování zabránit, ale také velmi rozdílné vnímání konceptů odpovědnosti a solidarity.

Komise pod vedením předsedkyně Ursuly von der Leyenové začala okamžitě po svém nástupu pracovat na novém konceptu migrační a azylové politiky, jež byl představen 23. září 2020 pod názvem **Nový pakt o migraci a azylu**. Nový pakt představuje soubor pěti legislativních a čtyř nelegislativních návrhů, které si kladou za cíl komplexně zreformovat stávající unijní migrační a azylovou politiku

Debata u kulatého stolu se zaměřila na **tři okruhy**: (1) Představuje nový návrh Evropské komise zásadní posun ve snaze o nalezení řešení reformy azylového systému? (2) Jakým způsobem by se mělo Česko postavit k novým iniciativám představeným v rámci Nového paktu o migraci a azylu? (3) Povede návrh Komise k efektivní ochraně vnějších hranic Unie a k obnovení bezproblémového fungování Schengenu? /Pokr. na s. 2/

Dle doporučení by Česká republika v jednáních o azylové a migrační politice měla klást důraz na **prevenci nelegální migrace**, boj proti pašerákům lidí a spolupráci se zeměmi původu a tranzitu. Vláda by se dle dalšího doporučení měla zasadit o **efektivní a rychlé azylové řízení** na hranicích, včetně vytvoření nezávislého mechanismu monitorování za dodržení všech mezinárodních závazků. Podle třetího doporučení by ČR měla vést diskuzi o **nastavení efektivních legálních kanálů migrace** na evropské úrovni, včetně mechanismu pro přesídlování.

Úplné znění závěrů a doporučení je k dispozici na stránce www.narodnikonvent.eu.

Pro další informace o příštích kulatých stolech, podkladové dokumenty a další materiály včetně videí můžete také navštívit účty na sociálních sítích - Twitter: @KonventEU, Facebook: Národní konvent o EU a Instagram: #Narodnikonvent.

/J. Sochor/

Vztahy mezi EU a Ruskem > Evropský parlament

O Rusku, podpoře ruské opozici a o zdrojích napětí mezi EU a Ruskem budou poslanci v úterý 9. února diskutovat s vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnost Josepem Borrellem. Debata se soustředí zejména na reakci EU na zatčení Alexeje Navalného.

Zatčení A. Navalného vztahy mezi EU a Ruskem vyostřilo a Parlament k této otázce dne 21. ledna zaujal **stanovisko**. V něm vyzval k zavedení výrazně přísnějších sankcí EU vůči Rusku. Parlament dále vyzval Rusko, aby A. Navalného propustilo. Podle stanoviska Parlamentu by se sankce měly nyní soustředit na blízké spolupracovníky prezidenta Vladimíra Putina a na osoby, které se angažují v dezinformačních kampaních vůči státům EU.

Nedávné stanovisko Parlamentu a nadcházející debata s vysokým představitelem J. Borrellem souvisí s napjatými vztahy mezi EU a Ruskem, které provází obě strany od ruské okupace Krymského poloostrova v roce 2014. Evropská reakce na tento krok přišla ve **formě hospodářských sankcí**, které ovlivňují odvětví jako je energetika,

finance anebo obrana a dopadají na ruskou ekonomiku tvrdě.

Podle některých analýz je ruská ekonomika díky sankcím ze strany EU a USA až o **6 % menší**. Napjaté vztahy mohou do budoucna narušit i některé velké společné projekty, např. dostavbu nového plynovodu **Nord Stream 2**. K zatčení

A. Navalného se vyjádřil i místopředseda Výboru pro zahraniční věci Parlamentu Urmas Paet. Ten kromě podpory nových sankcí uvedl, že i když EU nevnímá Rusko jako strategického partnera, spolupráce obou stran je mnohdy velmi prospěšná. Připomněl, že EU a Rusko spolupracovali na dosažení jaderné dohody s Íránem, že obě strany jsou taktéž signatáři Pařížské dohody o klimatu a že EU zůstává nadále největším obchodním a investičním partnerem země.

/J. Janek/

Dostupnost vakcín v EU > Evropský parlament

Na jednání Výboru pro rozpočet (BUDG) v pondělí 1. února diskutovali poslanci Parlamentu s generální ředitelkou Komise pro zdraví o dostupnosti vakcín proti koronaviru a využití rozpočtu Unie. Téma zajištění přístupu rozvojových zemí k vakcínám diskutovali poslanci Výboru pro rozvoj (DEVE) s komisařkou pro mezinárodní partnerství na schůzi konané ve čtvrtek 4. února.

Sandra Gallinová, generální ředitelka pro zdraví a bezpečnost potravin v Komisi, ve svém vystoupení ve výboru BUDG nastínila aktivity Komise zaměřené na **získání dostatečného množství vakcín** pro dosažení cíle proočkování 70% dospělé populace EU během první poloviny roku 2021. Podle S. Gallinové je na místě rychlý postup při sjednávání smluv o vakcínách, přičemž zásadní význam má zajištění smluvní odpovědnosti a odškodnění. EU překročila hranici 12 milionů aplikovaných dávek, proto není nutné závidět zemím jako je USA nebo Izrael, dodala.

Předseda výboru BUDG Johan Van Oortveldt (BE, ECR) zdůraznil roli Parlamentu, který v dubnu loňského roku podpořil Nástroj pro mimořádnou podporu a v rámci jednání o víceletém finančním rámci pro období 2021 – 27 dokázal prosadit posílení Programu Unie v oblasti zdraví a Horizont Evropa.

V rámci rozpravy poslanci výboru BUDG požadovali **posílení transparentnosti smluv** s farmaceutickými společnostmi o vakcínách (např. se společností Astra Zeneca), zejména pokud jde o vyjasnění využití prostředků z rozpočtu EU a peněz, které přicházejí od členských států. Dohody by podle nich měly být zveřejněny. Část poslanců požadova-

la **použití 1,5 miliardy eur z rezerv** unijního rozpočtu a nevyužitých prostředků pro výzkumné programy ke zlepšení zavádění očkování v EU.

Generální ředitelka v diskusi zdůraznila, že tyto prostředky by měly být vynaloženy na řešení problémů spojených s mutacemi koronaviru. Současné problémy souvisí spíše s překážkami na straně výroby. K průlomům by mělo dojít ve druhém čtvrtletí roku 2021 díky registracím nových vakcín a dodatečnou smlouvou se společností BioNTech.

Pro překonání pandemie je nutné, aby byly vakcíny proti onemocnění covid-19 vyráběny i v **rozvojových zemích**, zdůraznili během čtvrtletní debaty s komisařkou pro mezinárodní partnerství Juttou Urpilainenovou poslanci výboru DEVE. Distribuce očkovacích látek po celém světě je naší strategií pro ukončení pandemie, uvedla během diskuse komisařka a dodala, že Komise bude koordinovat společný mechanismus EU pro sdílení očkovacích látek, v němž mohou země EU darovat část svých očkovacích látek prostřednictvím programu COVAX.

Do programu **COVAX**, jehož cílem je dodávat vakcíny do chudších zemí, přispěla EU částkou 850 milionů eur, informovala komisařka poslance. Program COVAX bude spuštěn dodávkami do 18 zemí do konce února.

/J. Linková/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice ke **Strategii kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu** (vypracoval NÚKIB)

Rámcová **pozice ke směrnici NIS** (zvýšení odolnosti informačních systémů) (vypracoval NÚKIB)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví zvláštní a dočasná opatření s ohledem na rozšíření covid-19 a týkající se platnosti některých osvědčení, licencí a povolení a **odložení některých pravidelných kontrol a školení v určitých oblastech dopravní legislativy**, pro referenční období následující po obdobích uvedených v nařízení (EU) 2020/698 – Omnibus II (vypracovalo Ministerstvo dopravy)

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „**Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti**“ (vypracovalo Ministerstvo dopravy)

Program evropských institucí, 9. až 15. února > Informace

Plenární zasedání Evropského parlamentu, 8. – 11. února

Ve středu 10. února přivítají poslanci předsedkyni Komise von der Leyenovou na diskuzi o vakcinační problematice. V úterý proběhne na plénu rozprava o politické situaci v Rusku s vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnost, Josepem Borrellem. Ve středu proběhne hlasování o schválení facility na podporu oživení a odolnosti, která tvoří největší součást fondu Next-Generation EU.

Zasedání kolegia komisařů, 9. února

Na zasedání kolegia Komise proběhne diskuze ke Společnému sdělení o obnovení partnerství se státy jižního sousedství a o zprávě ohledně návratů a readmisí v souvislosti s vízovým kodexem.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 419, týden od 1. až 7. února 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz